

Kunniamaininta

Betonijulkisivu – Arkkitehtuuripalkinto 2021

Asuinkerrostalo Kaarlo Sarkian kadulle

Maritta Koivisto, arkkitehti SAFA;
päätoimittaja Betoni
maritta.koivisto@betoni.com

Espoon uudella Vermonniityn alueella sijaitsevalle, kahden masiivisen pysäköintitalon väliin sijoittuvalle asuinrakennukselle oli tarvetta antaa selkeästi erottuva ja asuinympäristön laatua kohottava ilme. Vahva identiteetti on pitkälti kiinnostavan betonijulkisivun ansiota: sen konstailematon aukotus sekä yksiaineisuus ja -värisyys poikkeavat vahvasti suomalaisen valtavirran asuntoarkkitehtuurin visuaalista hälyä usein suosivista elkeistä.

Kaarlo Sarkiankadun kahdeksankerroksisessa asuinkerrostalossa on 121 valtion tukemaa vuokra-asuntoa.

Asuinrakennus sijaitsee kahden kookkaan pysäköintitalon välissä, jonka takia sille haluttiin luoda oma selkeä luonne. Selkeä luonne perustuu yksiaineisuuteen ja yksivärisyyteen signaalivärien tai yksityiskohtien korostamisen sijaan. Betonin valinta julkisivumateriaaliksi voidaan nähdä myös uutena tulkintana viereisen Perkkeän vanhemmasta betonilähiöstä. Julkisivu on vaakasuuntaisten sileiden ja reliefipintaisten punaruskeiden betoninauhojen sommitelma, jonka rikkovat kadunpuolella teräksiset ulokeparvekkeet ja pihan puolella parvekkeiden betoniruudivuodot.

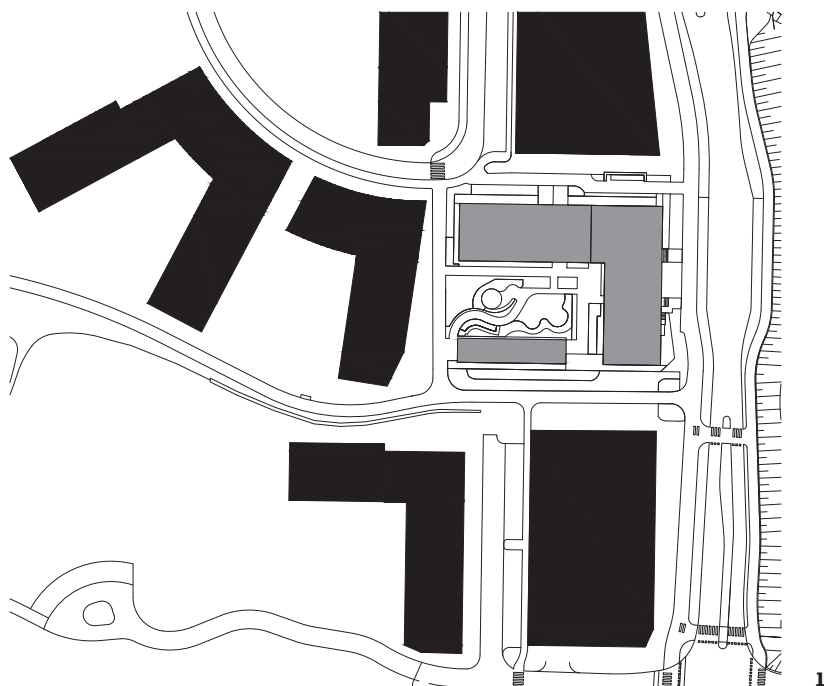
– Kohteessa on hyödynnetty levollisen varmallalla otteella teollisen elementtirakentamisen toiston ja systemaattisuuden lähtökohtia. Niistä on jalostettu vähin, mutta harkituin keinoin kestävää arvokkuutta asumisen arkeen, kiitti tuomaristo perusteluissaan.

– Rakennuksen selkäpuolen ikkunat on sidottu yhteen käyttäen nauhaefektiä, joka syntyy kahden pinnaltaan erilaisen ulkokuorielementin sommitelmasta. 60–70-luvulta tuttu teema korostaa rakennuksen vaakalinjoja. Se tuntuu kuitenkin uudella tavalla, perusharmaasta poikkeavalla väri- ja pintastruktuuripaletilla toteutettuna pitkältä aikaa raikkaalta, totesi tuomaristo.

Julkisivujen vahva ja tunnistettava punertava sävy aikaansaatiin harmaaseen sementtiin ja peruskiviainekseen lisätyllä punaisella

1 Asemapiirros

2 Kaarlo Sarkian kadun asuinkerrostalon julkisivu on vaakasuuntaisten sileiden ja reliefipintaisten punaruskeiden betoninauhojen sommitelma, jonka rikkovat kadunpuolella teräksiset ulokeparvekkeet

Tuukka Vuori

3

Tuukka Vuori

4

pigmentillä. Myös metalliosissa käytetty tunnusväri tekee rakennuksesta selkeän ja yksiaineisen oloisen. Sandwich-elementtien saumat on sovitettu luontevaksi, olennaiseksi osaksi ulkoarkkitehtuuria sijoittamalla niitä ikkuna-aukkojen pieliin sekä vaakasaumat reliefipinnan ja sileän pinnan rajakohtiin.

– Pihan puolella dominoivat tilavat, etelälänsi ilmansuuntiin avautuvat parvekkeet, jotka muodostavat julkisivuihin miellyttävän suurpiirteisen rytmin – yhdessä asunnossa on yli kymmenen metriä pitkä parvekekin. Turhia pellityksiä on vältetty taitavalla detailjoinnilla. Betoni saa myös vastaparikseen harkitun aineettoman kontrastin alumiinilevyin verhoilluissa porttikäytävissä, arvioi tuomaristo.

Kuvanveistäjä *Pertti Kukkonen* osallistui värimallien sekä muotobetonielementtien suunnitteluun. Vaihtelevassa reliefipinnassa tavoitteena oli eri olosuhteisiin reagoiva kolmiulotteinen pinta, joka nostaa julkisivun sinänsä arkisen betonielementtijulkisivun yläpuolelle. Reliefimäinen elementti näyttää orgaaniselta ja elävältä, vaikka syvyyseroa kuviossa on vain 10 mm. Miniatyrimaastoa muistuttava rustiikkipinta elää kiinnostavasti valoisuuden vaihtelun myötä, muodostaen harkitun kontrastin sileiden muottibetonipintojen kanssa.

Finn-Form Oy toteutti taiteilijan valmistaman styrox- mallin pohjalta elementtivaluissa

käytetyn dyynimäisen kumimuottimatriisin. Elementtien kolmiulotteisissa osissa on käytetty Finnsementin Minicote-pintahidastinainetta, jolla aikaansaatu rouhea pintakuvio tuo esille uusia esteettisiä mahdollisuuksia perinteisen pesubetonin käyttöön.

– Kohde on hyvä esimerkki siitä, miten luovalla suunnittelulla on saatu toteutettua tiukoissa kustannusraameissa valtion tukema vuokra-asuminen näin korkeatasoisesti. Samalla talo on omiaan päivittämään suhtautumistamme kustannustehokkaan betonielementtirakentamisen esteettisiin mahdollisuuksiin: tämä rakennus suorastaan juhlii arkkitehtuurillaan rakennustapaansa, kiitti tuomaristo perusteluissaan.

3,4 Julkisivun pinnasta tehtiin ensin iso styroksimalli, josta tehtiin varsinainen muotti. Sopiva pigmentti haettiin arkkitehtien ja Pertti Kukkonen tekemillä malleilla.

5 Vaihtelevassa reliefipinnassa tavoitteena oli eri valaistusolosuhteisiin reagoiva kolmiulotteinen pinta, joka nostaa julkisivun sinänsä arkisen betonielementtijulkisivun yläpuolelle.

6 Rustiikkimaisen julkisivupinnan sävy tehtiin harmaaseen sementtiin ja peruskiviainekseen lisätällä punaisella pigmentillä ja lopuksi pintahidastimella käsitelty pinta vesipestiin.

Betonijulkisivukilpailussa palkittavat tahot:

Arkkitehtisuunnittelu: Playa Arkkitehdit Oy
Rakennuttaja: A-Kruunu Oy
Reliefipinnat: Betonipallas Oy, Pertti Kukkonen
Elementtitoimittaja: SV-Element Oy

5

6

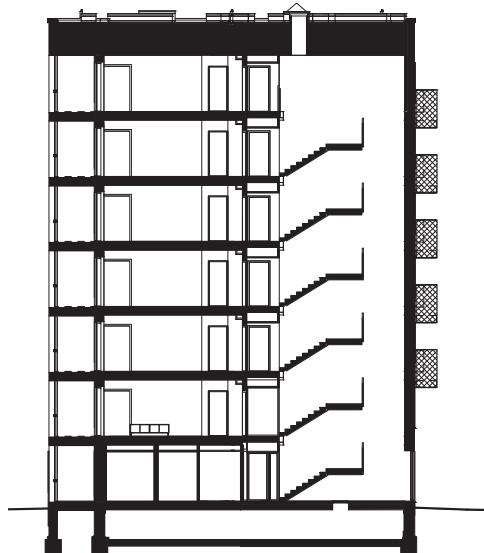

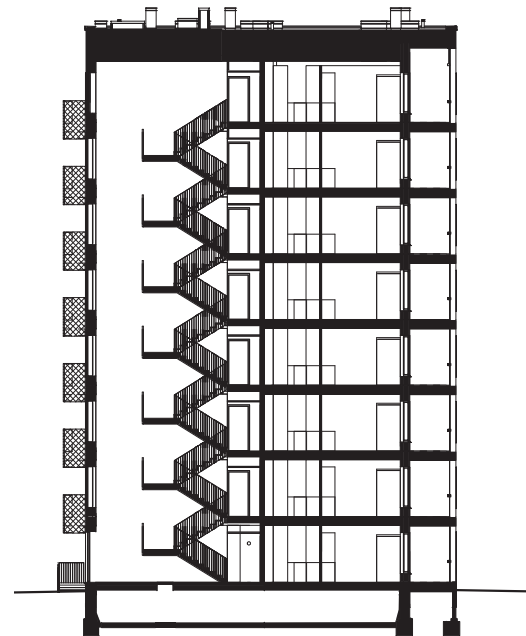
7

8

9 Leikkaus A-A

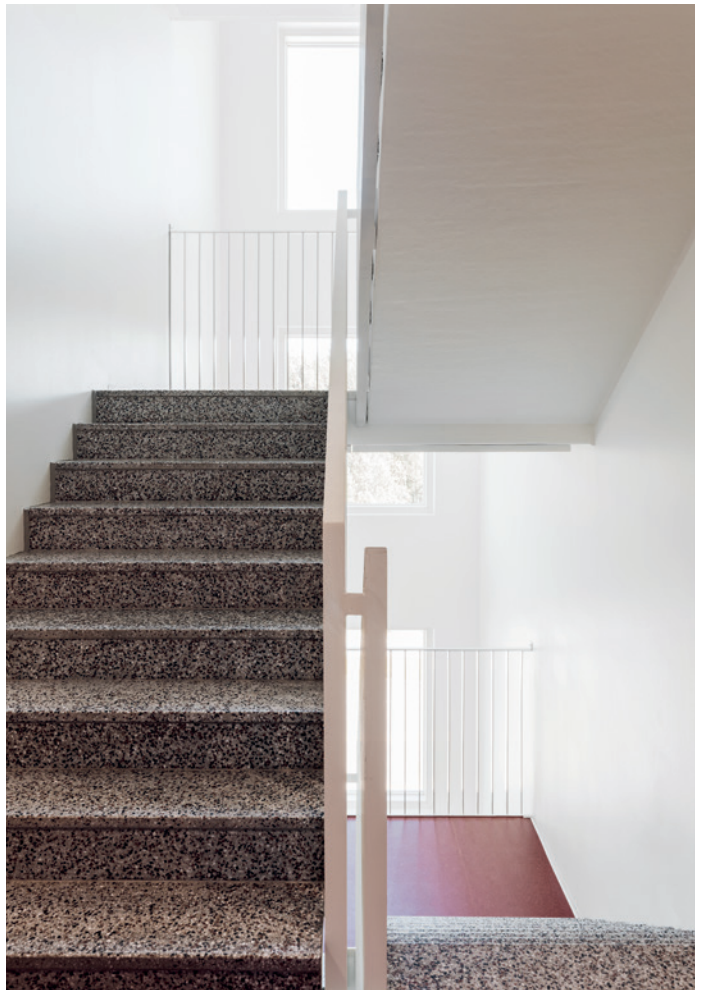
10 Leikkaus B-B

7 Pihan puolella tilavat, etelä-länsi ilmansuuntiin avautuvat parvekkeet muodostavat julkisivuihin miellyttävän suurpiirteisen rytmin.

8 Rustiikkimainen karkea betonipinta elää kiinnostavasti valoisuuden vaihtelun myötä, muodostaen harkitun kontrastin sileiden muottibetonipintojen kanssa.

11

12

13

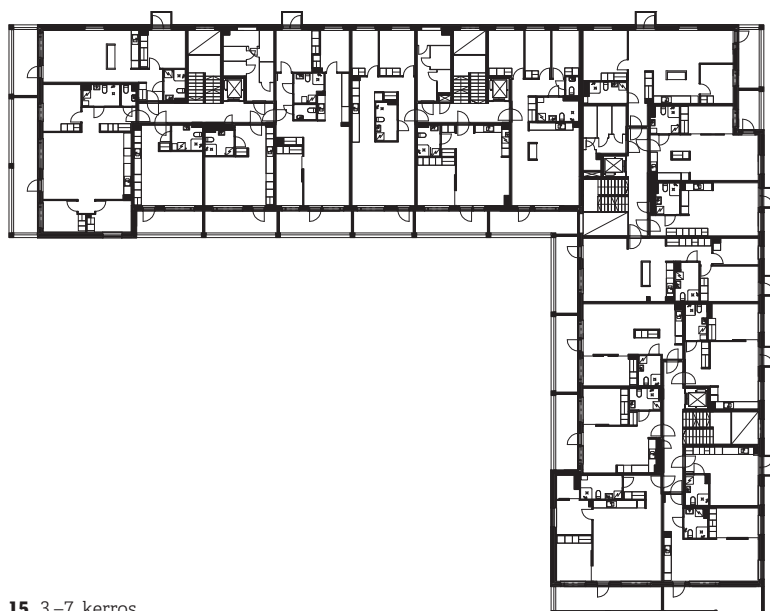
11 Parvekenäkymä

12 Portaikot ovat väljät ja valoisat.

13 Huoneistoissa on paljon luonnonvaloa ja monet avautuvat kahteen suuntaan.

14 1. kerros

15 3.-7. kerros

16 8. kerros

Asuinkerrostalo Kaarlo Sarkian katu

osoite: A-Kruunu Kaarlo Sarkian katu 6,
02600, Espoo

Tilaaaja : A-Kruunu Oy

Käyttäjä: A-Kruunu Oy

Projektin kesto (suunnittelun aloitus – valmistuminen): 2016–2020

Laajuus: 9770 m²

Arkkitehtisuunnittelu: Playa Arkkitehdit Oy,
Tuukka Vuori, osakas, pääsuunnittelija,
Riikka Ylimäki, projektiarkkitehti, arkkitehti,
Veikko Ojanlatva, osakas, arkkitehti

Muu työryhmä: Timo Koskinen (projektiarkkitehti, luonnosvaihe), Henna Miettinen

Rakenne- ja elementtisuunnittelu: Sitowise Oy, Tauno Hämäläinen

LVI-suunnittelu: Sweco Talotekniikka Oy,
Riina Heikkilä

Sähkösuunnittelu: Sähköinsinööritoimisto J.Mannonen Oy, Juha Mannonen

Sisustussuunnittelu: DesignDesk Oy

Maisemasuunnittelu: Maisema-arkkitehdit Byman & Ruokonen, Eeva Byman

Pääurakoitsija: Peab Oy

Sähkourakointi: Aro Systems Oy

IV-urakointi: SN-talotekniikka Oy

Putkiurakointi: Are Oy

Betonimallit, -muotti ja konsultointi: Betonipallas Oy, Pertti Kukkonen

Betonielementtien reliefipinnan muotit:

Finn-Form Oy

Betonijulkisivuelementit: SV-Element Oy,

Simo Vanninen:

17,18

19

20

17 Kadulle avautuva julkisivu.

18 Pihan puolella parvekkeiden betoniruudukko luo milenkiintoisen rytmin.

19 Ulkoiluvälinvaraston betonijulkisivupintaan on kiinnitetty verkko kasvillisuutta varten.

20 Muutamat asunnot avautuvat ulos jo pihatason. Kasvillisuudessa ja pihan toiminnoissa on huomioitu vuoden ajan vaihtelut.

21 Perheasunnoissa asunnot avautuvat kahteen suuntaan ja niissä on tilavat ja pitkät parvekkeet.

21

23

22 Betoni saa myös vastaparikseen harkitun aineetoman kontrastin alumiinilevyin verhoilluissa porttikäytävissä.

23 Sandwich-elementtien saumat on sovitettu luontevaksi osaksi ulkoarkkitehtuuria sijoittamalla niitä ikkuna-aukkojen pieliin sekä vaakasaumat reliefipinnan ja sileän pinnan rajakohtiin.

Apartment building Kaarlo Sarkian katu

An honorary mention was given in the Concrete Facade of the Year 2021 competition to Playa Arkkitehdit Oy for their residential project on Kaarlo Sarkian Katu.

The apartment building that stands between two massive multistorey car parks in Espoo needed to be given a distinctive character that would enhance the quality of the living environment.

On the main facade of the building, the windows are tied together using a facade system consisting of a composition of two precast apron cladding panels with different finishes. The strong and identifiable reddish tone of the facades was produced by adding red dye in the grey cement and base aggregate. The joints of the precast sandwich panels were adapted so as to make them part of the external architecture by placing them around the window frames as well as on the interfaces between the relief-patterned and the smooth surfaces.

On the courtyard side, the balconies with a south-west aspect give the facades a pleasant sparsely scaled rhythm.

Sculptor Pertti Kukkonen participated in the design of the precast form-concrete panels. The relief on the facade cladding panels appears organic and alive, despite there only being a 10 mm depth difference in the patterning. Finn-Form Oy produced the dune-like form matrix for the casting of the panels based on a Styrofoam model provided by the artist. The finished panels have an exposed-aggregate surface. The other facade surfaces are form concrete surfaces dyed with red pigment.

This project is an excellent example of how creative design has made it possible to provide state-subsidised rental housing within tight budgetary limits, yet to a high architectural standard.